

ספרי' — אוצר החסידים — לויבאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששה עשר

היכל
חמישי

מאמר
זכור את אשר
עשה לך עמלק

תרכ"ד

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבנ"מ ז"ע
— אדמו"ר ה"צמח צדק" —
מלויבאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב־יד

על ידי מערכת
„אוצר החסידים”

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י.
שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

MAAMAR
ZACHOR—5624

Copyright © 2024
by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

פתח דבר

לקראת ש"פ כי תשא את ראש בני ישראל הבעל"ט, הננו מו"ל בזה מאמר ד"ה „זכור את אשר עשה לך עמלק", מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק".

המאמר נרשם אחר אמירת בגוף כתב יד קודש בנו הרה"ק מוה"ר ישראל נח, ונדפס כאן בפעם הראשונה.

בראש הקונטרס – פאקסימיליא מכתב-יד הרה"ק מוהרי"נ ז"ל.

לתועלת הלומדים והמעיינים, הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים.

הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' אליהו שי' מטוסוב, המ"מ נערכו ע"י הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים"

בס"ד ש"ק פ' ויקרא פ' זכור
[תרכ"ד]

זכור! את אשר עשה לך עמלק², הנה ארז"ל³ ג' מצות נצטוו בניי בכניסתן לארץ, למנות להם מלך, ולהכרית זרעו של עמלק, ולבנות להם בית הבחירה. וצ"ל, דמשמע שג' מצות אלו הם שייכים זה אחר זה דייקא, מקודם למנות מלך ואח"כ להכרית זרעו של עמלק, ואח"כ לבנות בהמ"ק. וגם צ"ל המצוה ראשונה למנות מלך, הלא מצינו ששמואל הנביא ע"ה הוכיחם ע"ז שביקשו מלך⁴ כי ה' אלקיכם מלככם כו', וראו⁵ כי רעתכם רבה אשר עשיתם לשאול לכם מלך, והלא נצטוו ע"ז למנות מלך.

הנה כללות המצות כמו שישנם בגשמיות כמו"כ יש קיום המצות ברוחניות, וכמו שיש יצ"מ בגשמיות כמו"כ יש יצ"מ ברוחניות. וזהו ענין מזכירי⁶ יצ"מ בכל יום, שבח"י יצ"מ הוא בכל נפש מישראל בכל יום, ואחר יצ"מ עומד לנגדו מלחמת עמלק כמ"ש זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, וצ"ל מ"ש מלחמה? לה' בעמלק מדר דר ולא כתי' לדר דר. הנה נודע שירידת הנשמה בגוף הוא ירידה⁸ צורך עלי', והעלי' הוא ע"ד שאמרז"ל יפה⁹ שעה א' בתשועמ"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב, ופי' חיי¹⁰ העוה"ב הוא ג"ע. הגם שבכל מקום פי' חיי¹¹

(7) מלחמה לה' בעמלק מדר דר: בשלח יו, (טז).
(8) ירידה צורך עלי': ראה הנסמך באוה"ת עקב (דברים כרך ב) ע' תפא.
(9) יפה שעה א' בתשועמ"ט: אבות פ"ב, מ"ז.
(10) חיי העוה"ב הוא ג"ע: ראה סה"מ תרנ"ב ע' ו ואילך. המשך תער"ב ח"א פרע"ט (ע' תקסה). ח"ב פ' שפ (ע' תשפא). ח"ג ע' א'שפ.
(11) חיי העוה"ב הוא עולם התחי': ראה רמב"ן בסוף שער הגמול. סהמ"צ להצ"צ יד, ב. אוה"ת חוקת כרך ג ע' תתט. וראה רע"ב (ועוד) למשנה גמ מהמשך המשנה „ואלו שאין להם חלק לעוה"ב האומר אין תחיית המתים מן התורה", שהטעם ע"ז הוא כדאי"ת בגמ' (שם צא) הוא כפר בתחיה"מ לפיכך לא יהי' לו חלק בתחיה"מ כו' מדה כנגד מדה – הערה בלקו"ש חל"ה ע' 228.

(1) זכור את אשר עשה לך עמלק: נדפס מגוכתי"ק הרה"ק ר' ישראל נח בן כ"ק אדמו"ר הצ"צ (1105 נח, א) בכותרת: ש"ק פ' ויקרא פ' זכור [התאריך מתאים לשנת תרכ"ד]. והוא הנחה מהמאמר הנדפס מגוכתי"ק הצ"צ באוה"ת פ' תצוה (כרך ז) ע' ב'תשסח. המאמר מיוסד על ד"ה זה במאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' קצה. וראה אוה"ת זכור (שמות כרך ה) ע' א'תשסט.
(2) זכור את אשר עשה לך עמלק: תצא כה, יז.
(3) ארז"ל ג' מצות נצטוו בניי בכניסתן לארץ: סנהדרין כ, ב.
(4) מלך כי ה' אלקיכם מלככם: ע"פ שמואל-א יב, יב.
(5) וראו כי רעתכם רבה: שם, יז.
(6) מזכירי יצ"מ בכל יום: ראה ברכות יב, ב. שו"ע או"ח סי' סז. ראה לקו"ש חכ"א ע' 69 ואילך.

זכור את אשר עשה לך עמלק

העוה"ב הוא עולם התחי, כמאמר כל¹² ישראל יש להם חלק להעוה"ב, היינו תחה"מ, אבל כאן הפי' על ג"ע. וע"ד האמור בברכת יוצר אור בשבת, אין ערוך לך כו', דהתם חיי עוה"ב הוא גן עדן, ואח"כ אומר ימות המשיח ותחה"מ. והיינו שהנשמות בג"ע הם במדרגת צדיקים, וירידתם לגוף הוא כדי שיגיעו למעלת תשו' ומע"ט בעוה"ז דייקא. וצ"ל מפני מה יפה שעה א' כו', הרי ג"ע הוא תענוג נפלא, ומוטב¹³ דלידייני' כו', שכדאי¹⁴ כל יסורי גהינם בשביל לחזות בנועם ה'.

והענין הוא, הנה תענוג הנשמות בג"ע והשגתם הוא בעולם הבריאה, כי נהר¹⁵ יוצא מעדן הוא חכמה, להשקות את הגן הוא בינה. ונודע דבינה¹⁶ מקנני' בכורסיי' בעולם הבריאה, ועכ"ז הוא תענוג נפלא, בחי' אז¹⁷ תתענג על הוי', וכמ"ש במ"א¹⁸, בדרוש ע"פ אלה שמות בני", שבנועם ה' יש שני פי', הא' דהנועם נמשך מש' הוי', והפי' השני שהנועם הוא להיות נמשך ש' הוי'. ולהבין זה הוא כי הוי'¹⁹ הוא מקור ההתהוות יש מאין כמ"ש הוי'²⁰ הוי' ופסיק טעמא בינייהו, ואנו רואים שהתהוות עולמות ונבראים אפילו בנבראים עליונים אין משיגים מהות כח האלקי המהווה אותם מאין ליש, ונק' ידוע²¹ מציאותו ולא מהותו. וכמ"ש ע"פ²² כי לא יראני האדם וחי, דפי' וחי קאי על חיות הקודש, הגם שנושאים²³ את כסא הכבוד אין רואים מהות אלקות רק השגת המציאות, אבל בגן עדן מושג מהות אלקות, וזהו ההפרש בין ג"ע לכל העולמות (והטעם י"ל, שבעולמות חיותם הוא מבחי' ז"ת כמ"ש עולם²⁴ חסד יבנה, אבל בג"ע נמשך מבחי' חו"ב שהוא בחי'

12) כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב: סנהדרין צ, א.

13) ומוטב דלידייני': חגיגה טו, ב.

14) שכדאי כל יסורי גהינם בשביל לחזות בנועם ה': תהלים כז, ד. ראה תניא אגרת הקדש סכ"ט (קמט, א). לקו"ת בשלח א, ד. ובכ"מ.

15) נהר יוצא מעדן הוא חכמה: בראשית ב, י. זחי"ב קכג, ב. תו"א נח ט, ב. ויצא כא, א. לקו"ת צו טו, ד. בחוקותי מה, א. חקת סג, ד. ובכ"מ.

16) דבינה מקנני' בכורסיי': ראה תקו"ז ת"ז (כג, א). ע"ח שמ"ו (שער כסא הכבוד) פ"א. פ"ה. שמ"ז (שער סדר אבי"ע). מאמרי אדה"א דברים ח"ע רסב. וש"נ.

17) אז תתענג על הוי' ישעי' נח, יד.

18) במ"א בדרוש ע"פ אלה שמות בני" שבנועם ה' יש שני פי': ראה אוה"ת שמות כרך

א ע' יב.

19) הוי' . . . מקור התהוות: ראה זח"ג רנז, סע"ב. פרדס ש"א (שער עשר ולא תשע) פ"ט. ש"ד (שער עצמות וכלים) ספ"י. תניא שער היחוד והאמונה פ"ד. פי"ז.

20) הוי' הוי' פסיק טעמא בינייהו: תשא לד, ו. זח"ג קלח, רע"א.

21) ידוע מציאותו ולא מהותו: ראה רמב"ם הל' יסודי התורה פ"א, ה"י. לקו"ת ואתחנן ו, ב.

22) ע"פ כי לא יראני האדם וחי: תשא לג, כ. 23) שנושאים את כסא הכבוד: לשון הפיוט במוסף דר"ה אחר קדושת כתר (בכמה נוסחאות) ד"ה והחיות. וראה שמו"ר פכ"ג, טו. בחיי שמות כה, י בשם הפדר"א ספ"ד. נת' בתו"א יתרו עא, סע"א ואילך. עב, ד ואילך.

24) עולם חסד יבנה: תהלים פט, ג.

זכור את אשר עשה לך עמלק

ז

ג"ר כמ"ש בידו²⁵ נברא עוה"ב, וי"ל שזהו בחי' אצילות שבבריאה, אבל זהו בחי' ממכ"ע, וע"י תשובה ומע"ט בעוה"ז הוא גילוי בחי' סוכ"ע. ולכן אוי²⁶ לשם יחוד קוב"ה ושכינתו, כי קוב"ה הוא בחי' שקדוש ומובדל מעולמות, היינו בחי' סוכ"ע. וז"ש יפה שעה א' כו', הפי' הב' ביפה שעה א' כו', כי ג"ע נק' זיו השכינה כמאמר יושבים²⁷ ונהנין מזיו השכינה. והנה חודש²⁸ אייר נק' חודש זיו, והיינו ע"ש שבו נולדו זיוותני עולם, וכמ"ש במד"ר²⁹, עד אברהם הי' העולם מתנהג באפילה, בא אברהם והאיר כו'. וחודש³⁰ ניסן הוא בחי' מל'. ואייר הוא בחי' יסוד שמאיר במל', וחודש השלישי סיון הוא בחי' תפארת ולכן בו מ"ת. והנה כתיב בשמחה³¹ ובטוב לבב מרוב כל, כל הוא בחי' כי³² כל בשמים ובארץ, דאחיז³³ בשמי' וארעא, שהוא בחי' יסוד, והיינו התחברות געה"ת עם געה"ע, ויסוד³⁴ הוא יוד סוד, הוא הארת חו"ב שמאיר במל', אבל שמחה של מצוה ותורה הוא בחי' תפארת³⁵, קו האמצעי שעולה עד הכתר, בחי' רוממות א"ס ב"ה. כי במל' יש שני בחי', רוממות מלוכה, והנהגת המלוכה כמ"ש דבר³⁶ מלך שלטון, שמתנהג עפ"י דיבור המלך ופקודתו. והנה כתר³⁷ עליון דאיהו כתר מל', כי כתר שבמל' מקבל מבחי' מל' שבכתר. וזהו יפה שעה אחת בתשומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב כו', בג"ע נמשך זיו השכינה מבחי' חו"ב וכנ"ל, אבל ע"י תומ"צ המשכת כתר עליון כו'. וזהו הירידה צורך עלי'.

ולהבין מהו דייקא בעוה"ז, יובן עפ"י הקדמ' הידוע דלמתב"כ³⁸, אפי' מח' דג"ע העליון לא תפיס במהו"ע ית', רק זיו והארה בעלמא, אבל ע"י רעו"ד

יסוד: ראה זח"ג קיז, ב. אוה"ת יתרו כרך ג ס"ע תשעב ואילך.

31) בשמחה ובטוב לבב מרוב כל: תבוא כח, מזו.

32) כי כל בשמים ובארץ: דברי הימים א כט, יא.

33) דאחיז בשמי' וארעא: זח"א לא, א. זח"ב קטז, א. זח"ג קנז, סע"א.

34) ויסוד הוא יוד סוד: ראה אוה"ת חנוכה (בראשית כרך ב) ע' שו, א"ב. בא (שמות כרך א) ע' רפט.

35) תפארת. . שעולה עד הכתר: ראה גם לקו"ת מסעי צו, ב.

36) דבר מלך שלטון: קהלת ח, ד.

37) כתר עליון דאיהו כתר מל': תקו"ז בהקדמה (זו, א).

38) דלמתב"כ: ראה תקו"ז שם.

25) בידו נברא עוה"ב: מנחות כט, ב.

26) אומ' לשם יחוד קוב"ה: ראה פע"ח ספ"ה (שער הזמירות). שער רוח הקודש (תל-אביב, תשכ"ג) לח, ב. לקו"ת ואתחנן ט, א. ר"ה נה, ג. סא, א. וראה שער הכולל (להרא"ד לאוואוט) פ"ו, ס"ב.

27) יושבים ונהנין מזיו השכינה: ברכות יז, א.

28) חודש אייר נק' חודש זיו: ראה לקו"ש חל"ב ע' 76 בהערה: ראה ירושלמי ר"ה (פ"א ה"ב) שחודש אייר נק' (ובקרא) „זיו" (מ"א ו, א) כי בו זיוו של עולם הצמחים ניכרין והאילנות ניכרין. וראה גם ר"ה יא, א (הובא במפרשים למ"א שם).

29) במד"ר עד אברהם הי' העולם מתנהג באפילה: ראה ב"ר פ"ב, ג. שמור" פט"ו, כו.

30) וחודש ניסן הוא מל' ואייר הוא בחי'

זכור את אשר עשה לך עמלק

תפיס' בי, והיינו ע"י אהבה³⁹ דכל מאודך, בלי גבול, שנק' עושים⁴⁰ רש"מ בגמ' ברכות ד. דפ' והא"ש⁴¹ נק' אין עושיין רש"מ, והיינו משום דלא נאמר בכל מאודך. ופי' עורש"מ, כי מקום בחי' מל', ורש"מ היינו המשכת רצה"ע סוכ"ע בממכ"ע. והיינו ע"י רעו"ד שבנפש, בלי גבול שלך, מעורר כמו"כ למעלה. ורעו"ד הוא ע"י ירידת הנשמה בגוף ונה"ב דייקא. כשופר⁴² הרם קולך, כמו השופר שצידו א' קצר וצידו א' רחב, ועיקר חוזק והתרחבות קול השופר מצידו הרחב הוא ע"י שצידו השני קצר. וכמו"כ בנפש הוא ע"י מיצר הגוף ונה"ב שמעלי' ומסתר על אור אלקי, עי"ז ויצעקו⁴³ אל ה' בצר להם דייקא, מן המיצר וההעלם. כי בג"ע⁴⁴ ששם נשמות בלא גופין אין שייך מיצר, רק אדרבא נועם ה' ותענוג אלקות, ורק ע"י ירידת הנשמה להתלבש בגוף ונה"ב וחומריות העולם הגשמי שמעלים ומסתר ונראה העולם ליש ודבר נפרד, עי"ז נעשה הצעקה בחוזק מההיפוך דייקא. ועז"נ מן⁴⁵ המיצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה, שנמשך גילוי אלקות מלמעלה במרחב כמו"ש רחבה מצותך מאד, והיינו בלי גבול. וז"ש מזכירין יציאת מצרים⁴⁶ בכל יום, והיינו לצאת מכל המצרים וגבולים, כי כל ההשתלשלות אפילו עולמות עליונים נק' מצר וגבול לגבי עצמותו ית', ורק לחפזן ליכלל בעצמותו ית'.

ואחר יצ"מ עומדת מלחמת עמלק. והענין, כתי' ראשית⁴⁷ גוים עמלק, כי יש ז'⁴⁸ אומות הכנעני כו', ובנפש הוא זיין מדות הרעות דנה"ב. ושבירתם וביטולם הוא ע"י העמקת הדעת באלקות איך שאין ערוך לך ולית מתב"כ, כי

של מקום.

- (42) כשופר הרם קולך: ע"פ ישעי' נח, א.
(43) ויצעקו אל ה' בצר להם: תהלים קז, ו.

כח.

- (44) בג"ע. . נשמות בלא גופין: ראה רמב"ן בשער הגמול בסופו. הובא בלקו"ת צו טו, ג. אגרות קודש רבינו ח"ב ע' עו.
(45) מן המיצר קראתי י"ה: תהלים קיח, ה.
(46) מצרים. . מצרים וגבולים: ראה תוי"א שמות מט, סע"ד ואילך. וארא נז, ב ואילך. יתרו עא, ג-ד. ובכ"מ.

(47) ראשית גוים עמלק: בלק כד, כ.

- (48) ז' אומות הכנעני. . זיין מדות הרעות: ראה תוי"א תצוה פג, א. פה, ד. מגילת אסתר צא, ב. צט, סע"א ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' קסז. קע-קעא. תקס"ג ח"א ע' קצח. תקס"ח ח"א ע' שצג. ועוד.

(39) אהבה דכל מאודך בלי גבול: ואתחנן ו, ה. ראה תוי"א ויצא כג, ג. מקץ לט, ג ואילך. ובכ"מ.

(40) עושים רש"מ בגמרא ברכות ד': לה, ב.

(41) והא"ש: עקב יא, יג. ראה פלח הרמון ויקרא ע' תפ: המאמר דרשב"י (ברכות דל"ה ע"ב) אפשר אדם חורש כו' אלא בזמן שישראל עושיין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים שנאמר ועמדו זרים ורעו צאנכם כו' ובזמן שאין ישראל עושיין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י עצמן כו'. והקושי מפורסמת דהלא ואספת דגנך נאמר בפ' והיה אם שמוע ושם נאמר בכל לבבכם כו' ואיך יקראו בשם אין עושיין רצונו של מקום כו'. ותי' הרה"מ נ"ע (ראה אוה"ת עקב כרך א ד"ה מפני מה (נג, סע"ג ואילך)) דמחמת שלא נאמר בכל מאדך בפ' שני, לכן נק' אין עושיין רצונו

דעת⁴⁹ לשון שבירה כמ"ש ויודע⁵⁰ במ אנשי סוכות, ועי"ז נופלים כל הז"מ רעות דנה"ב, וקליפת עמלק הוא נגד בחי' הדעת כמשרז"ל יודע⁵¹ רבוננו ומכוין למרוד בו. כי אית רצון בנפש שעפ"י שכל והשגה, ואית רצון שלמעלה מהשגה וזהו בחי' רעו"ד פנימי' הלב וזהו בקדושה. ולעו"ז יש ג"כ בנה"ב רצון והתקשרות לזה העוה"ז ג"כ בחזק עד שהוא בלי שכל כלל בלי טעם ודעת, וזהו קליפ' עמלק, חוצפא⁵² בלי דעת ועקשות חזקה, ובלעומת זה נק' למטה מן הדעת, דהיינו שאין הדעת דקדושה שליט עליו לגוברו, והיינו מפני תוקף הרצון וההתקשרות בלעו"ז. ובע"מ⁵³ אי' שקליפ' בלעם ועמלק הוא לעומת משה ויעקב בקדושה, כי משה⁵⁴ מלגאו ויעקב מלבר, משה⁵⁵ הוא בחי' דעת עליון דקדושה המיוחד חו"ב⁵⁶ שנק' אין ויש, תרדל"מ, שיהי' תמיד ביטול היש לאין, וזהו יחוד סוכ"ע וממכ"ע. ולעו"ז הוא בלעם כמשרז"ל ע"פ⁵⁷ ולא קם עוד נביא בישראל כמשה, אבל קם באוה"ע ומנו בלעם⁵⁸, והיינו היפך היחוד דקדושה, כי בקדושה הכל ביטול והתכללות. וזהו שהי' משה במדין להכניע הקליפות, כי מדין⁵⁹ לשון ריב ומדון, היפך ההתחברות

ואילך. תרמ"א ע' קמד. ע' קסא ואילך.
(54) משה מלגאו ויעקב מלבר: ראה תקו"ז תי"ג (כט, א).

(55) משה . . דעת עליון: זח"ב רכא, א. תניא פמ"ב. תו"ח וירא קי, ב ובהערה 27. לקו"ש ח"ז ע' 244 ואילך.

(56) חו"ב שנק' אין ויש: ראה הנסמן בביאוה"ז להצ"צ כרך ב ע' תתרא. מאמרי אדה"א בראשית ע' ב. דרושי חתונה ח"ב ע' תעג. סה"מ תרכ"ט ע' רעח.

(57) ע"פ ולא קם עוד נביא בישראל . . אבל קם באוה"ע: ראה ברכה לד, י. ראה גם מאמרי אדה"ז תקע"א ע' כד. תו"ח בראשית לה, ב. מאמרי אדה"א במדבר ח"ג ע' א'צח. דברים ח"א ע' לט.

(58) בלעם . . היפך היחוד דקדושה . . כתי' ויקר: ראה רש"י ולקח טוב בלק [כג, ד]. ב"ר פנ"ב, ה. ויקר' פ"א, יג.

(59) מדין לשון ריב ומדון: ראה זח"ב סח, א. ובל"ת ובס' הליקוטים ר"פ יתרו (הובא במק"מ שם): מדין . . בקדושה הוא אהבה, ובקליפה איבה ומריבה. – הערת כ"ק אדמו"ר בסה"מ תרנ"ט ע' רכו.

(49) דעת לשון שבירה: כ"ה גם בסה"מ תקס"ד ע' רלא (בתו"א וארא נו, א: וידע . . שבירה). ובלקו"ת דרושים לשמיני עצרת פח, ג: ודעת . . ותרגומו ותרבר בהון [וכ"ה ברש"י שם. אמנם ברד"ק שם: אוה"מ משפטים כרך ד ע' אקה: וכ"ה בתרגום שלפנינו: ותרבר עליהן]. (50) ויודע במ אנשי סוכות: וכ"ה ברד"ק יחזקאל יט, ז ורד"ק הארוך לתהלים קלח, ו. סה"מ תקס"ד שם. אבל בתו"א הנ"ל (א) במ. (ב) שם ובלקו"ת כאן את אנשי – שופטים ח, טז.

(51) יודע רבוננו ומכוין למרוד בו: ראה תורת כהנים כו, יד (הובא ברש"י ובילקוט שמעוני שם). רש"י נח י, ט. לך יג, יג. זח"ג סה, א.

(52) חוצפא בלי דעת: ראה לקו"ת תזריע כג, ד.

(53) ובע"מ אי' שקליפ' בלעם ועמלק: [ובעשרה מאמרות איתא. עיי"ש מאמר חקו"ד ח"ה פ"ח. ראה גם אוה"ת תצא (דברים כרך ב) ע' תתרכב: «ובע"מ פי' כמו בקדושה משה מלגאו ויעקב מלבר דעת ותפארת עד"ז בלעם ועמלק וע' במא"א אות עיין ס"ט». וראה גם אוה"ת בלק ע' אינג. סה"מ תרכ"ז ע' קנה

זכור את אשר עשה לך עמלק

דח"ב, ואי' דמשה⁶⁰ ויוסף הם המבררים כהן מדין וכהן און, ולכן במשה⁶¹ כתיב ויקרא באלף, ובבלעם⁶² כתי' ויקר, ויעקב⁶³ הוא בחי' תפארת, לאסתכלא⁶⁴ ביקרא דמלכא איך אני⁶⁵ ה' לא שניתי וכולא⁶⁶ קמי' כלא חשיב, ועי' נמשך מדה"ר על כל העולמות עליונים ג"כ ובפרט על ירידת הנשמה בעוה"ז מאיגרא⁶⁷ רמא כו'. ולעומת זה עמלק⁶⁸ הוא בחי' התפארות וגסות הרוח, אני ואפסי, ומזה נמשך אכזריות. והעצה לבטל קליפת עמלק, ע"ז הציזי למנות מלך, והיינו קעמ"ש, ביטול רצון שלמעלה מטו"ד, כמ"ש שמוע⁶⁹ מזבח טוב, שלא לבקש טעמי' על מצות. וזה הי' חטא⁷⁰ שאול שהלך אחר הטעם לזבוח לה' אלקיך, וכמו המלך שמצוה לעשות פקודתו ואינו אומר טעם כלל על הפקודה. וגם ע"י מצות, רמ"ח⁷¹ פיקודין רמ"ח איברי דמלכא, גילוי אלקות למטה, וההיפוך מזה בגלותא סילוק שכינה. וז"ש רחל⁷² מבכה על בניה כי איננו, והק"י⁷³ בזהר דהל"ל כי אינם, והתירוץ דקאי על סילוק שכינה, מלכא⁷⁴ קדישא סליק לעילא, ופי' מלכא קדישא הוא הארת חו"ב שמאיר בז"א ונק' קדישא, ובגלותא סליק לעילא. וזה"ע מלחמה לה' בעמלק, כי עמלק⁷⁵ גימ' רם, והיינו שרוצה לינק מבחי' כחשיכה⁷⁶ כאורה, שאין תופס מקום מעשי התחתונים, אם⁷⁷ צדקת מה תתן לו. וז"ש אם⁷⁸ תגביהי כנשר משם אורידך נאום הוי', כי הוי' הוא בחי' השתלשלות צמצום והתפשטות

קונטרסים ח"א קפא, רע"א. תרפ"ז ע' ד.
(71) רמ"ח פיקודין רמ"ח איברי דמלכא:
ראה תקו"ז ת"ל (עד, סע"א). הנסמן במאמרי
אדה"א ויקרא ח"א ע' ק.

(72) רחל מבכה על בניה: ירמי' לא, יד.
(73) והק"י בזהר דהל"ל כי אינם: זח"א ריח,
א: כי אינם מיבעי לי' כו' דאלמלא בעלה
ישתכח עמו כו' ע"ש. וראה תו"מ התוועדיות
כרך ג ע' 61: אף שלכאורה „כי אינם מבעי
לי“, כי ביחס לבני מתאים יותר הלשון „כי
אינם“, „בגין דבעלה . . אסתלק מיני' כו“.
וראה ג"כ סה"מ תרכ"ז ע' תצח.

(74) מלכא קדישא סליק לעילא: ראה זהר
שם. ובזח"ג כ, ב.

(75) עמלק גימ' רם: ראה גם אוה"ת תצוה
כרך ה ע' א'תרחצ. נ"ך כרך א ע' ריד. ועוד.
סה"מ תרכ"ט ע' קג. תרל"א ח"א ע' קס.
(76) כחשיכה כאורה: ע"פ תהלים קלט, יב.
(77) אם צדקת מה תתן לו: איוב לה, ז.
(78) אם תגביהי כנשר: עובדי' א, ד.

(60) דמשה ויוסף הם המבררים כהן מדין
וכהן און: ראה זח"ב סז, ב. וראה תו"ח יתרו
רעג, ג ואילך.

(61) במשה . . ויקרא באלף: ע"פ ויקרא א,
א.

(62) ובבלעם כתי' ויקר: בלק כג, ד.
(63) ויעקב הוא בחי' תפארת: ראה ספר
הערכים חב"ד כרך א ערך אבות בתחלתו.
וש"נ.

(64) לאסתכלא ביקרא דמלכא: ראה זח"א
קצט, א. זח"ב רמז, ב. המשך מים רבים תרל"ו
פנ"א.

(65) אני הוי' לא שניתי: מלאכי ג, ו.
(66) וכולא קמי' כלא חשיב: ראה זח"א יא, ב
– ע"פ דניאל ד, לב.

(67) מאיגרא רמא: ע"פ ל' חז"ל חגיגה ה, ב.
(68) עמלק . . וגסות: ראה גם מאמרי
אדה"א קונטרסים ע' רמו. וש"נ.

(69) שמוע מזבח טוב: שמואל א טו, כב.
(70) חטא שאול שהלך אחר הטעם: ראה
סה"מ תרכ"ז ע' קעט. תרמ"א ע' קל.

כו, בבחי' עקודים נקודים כו'. ומשם אורידך, שעפ"י סדר השתלשלות וצמצום להיות נמשך פנימי' כו', אין⁷⁹ אוא"ס ב"ה שורה אלא במי שבטל כו'. וזה"ע ויאבק⁸⁰ איש עמו, שרצה⁸¹ הס"מ להגביה כנשר כו' וכמ"ש בתו"א באריכות, כי עיקר מלחמת עמלק הוא להויו, והיינו שרוצה לקבל יניקה מאוא"ס ב"ה שלמעלה מש' הוי' שמאיר בז"א, אבל באמת אני⁸² הוי', כולא חד, כי השרא' אוא"ס ב"ה הוא במי שבטל דווקא כנ"ל. וז"ש ה⁸³ ימלוך כי בא סוס פרעה כו', וכן נאמר קומה⁸⁴ ה' ויפוצו אויבך, ועד"ש ה⁸⁵ יחתו מריביו, והיינו העומדים לנגד הוי', וזהו ע"י רוממות מלוכה ארוממך, להיות נמשך יחיד⁸⁶ חי העולמים מלך. וגם ע"י מצות נמשך ש' הוי' למטה, כנודע שמי⁸⁷ עם י"ה שס"ה ל"ת, וזכרי עם ו"ה רמ"ח מ"ע.

והנה בגמ' ברכות דל"ד ע"ב, הדייט שוחה באבות תחלה וסוף ובהודאה תחלה וסוף, כה"ג בסוף כל ברכה וברכה, המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף, והמלך⁸⁸ שלמה קם מכרוע על ברכי' כו', ומובן מזה שהמלך צ"ל בו ביטול יותר מדלת העם, והיינו שהביטול שלו נמשך ממקום גבוה יותר, וזהו ע"ד שא' שמואל לשאול שמוע מזבח טוב שצ"ל ביטול מכל וכל.

והנה ע"י המצוה למנות מלך, ע"י אח"כ להכרית זרעו של עמלק, כי בכלל⁸⁹ המצות נק' מצות המלך, ונודע דתרי"ג⁹⁰ מצות דאו' וז"מ דרבנן הם

86 יחיד חי העולמים מלך: נוסח ברור שאמר שחרית.

87 שמי עם י"ה שס"ה ל"ת: ראה שמות ג, טו. תקו"ז בהקדמה ד, סע"ב. ה, א. לקו"ת פקודי ג, ב ובהנסמן במ"מ לשם. מאמרי אדה"א דברים ח"ג ע' תתקי. וש"נ. 88 והמלך שלמה: מלכים-א ת, נד.

89 כל המצות נק' מצות המלך: ראה אסתר ג, ג. לקו"ת ויקרא סט, ג. תו"ח פקודי תנה, ג. הנסמן במאמרי אדה"א שמות ח"א ע' יא. נ"ך ע' רלה.

90 דתרי"ג מצות. . תר"ד עמודי אור: ראה פרדס ש"ח (שער מהות והנהגה) פ"ג. תניא אגרת הקדש סכ"ט (קמט, סע"ב ואילך). תו"ח שמות ח, א הערה 341. סה"מ היש"ת ע' 50 בהערה. לקו"ש חכ"ט ע' 111.

79 אין אוא"ס ב"ה שורה אלא במי שבטל: ראה תניא פ"ו.

80 ויאבק איש עמו: וישלח לב, כה. 81 שרצה הס"מ להגביה כנשר. . וכמ"ש בתו"א באריכות: ראה תו"א וישלח כו, ב. מגילת אסתר צג, ד. מאמרי אדה"א תקס"ו ח"א ע' קנד.

82 אני הוי' כולא חד: ראה גם המשך תער"ב ח"ב ריש ע' תתקט: „דאני הוי' והוא כולא חד". שם ע' תתקכג: „וכמ"ש אני הוי' אני והוי' כולא חד". זח"א ו, א [בפי' אני הוי']: אקרי אני.

83 ה' ימלוך כי בא סוס פרעה: בשלח טו, יח-יט.

84 קומה ה' ויפוצו אויבך: בהעלותך י, לה. 85 ה' יחתו מריביו: שמואל-א ב, י.

זכור את אשר עשה לך עמלק

ת"ר עמודי אור, בחי' כתר⁹¹ עליון, וכתר⁹² אותיות⁹³ כרת, ולכן ע"י גילוי כתר ע"ז נכרת הרע דעמלק, וכמ"ש וכל⁹⁴ אויבך יכרתון.

ואח"כ לבנות להם בית הבחירה, הנה ארז"ל, משחרב⁹⁵ בהמ"ק אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה, והוא כי ע"י תורה נמשך בחי' מו"ס. וההפרש בין תורה למצות, כי ע"י מצות⁹⁶ נמשך תרי"ג ארצין דגלגלתא, והוא בחי' גלגלתא⁹⁷ דחפ"י על מוחא, והיינו חיצוני' כתר. אבל ע"י תורה⁹⁸ נמשך מוחא סתימאה פנימיות הכתר. ולכן בירושלמי⁹⁹ א' שכל המצות אינם נזקקין נגד דבר א' של הלכה, וכמו"כ אנו או' בכ"י משנה דתחילת פאה דת"ת כנגד כולם, ובזוהר¹⁰⁰ א' אית מלך לעילא ברזא דקודש הקדשים ואית מלך לתתא, ופ' קודש הקדשים הוא כי קדשים¹⁰¹ הוא חו"ב וקודה"ק הוא כתר עליון, ובבחי' גבוה כזו אין כנגדה בלעומת זה דבר המונע ומעכב גילוי אלקות, וזהו ההפרש בין משכן למקדש, כי במשכן נא' קומה¹⁰² ה' ויפוצו אויבך, והיינו כי עדיין שייך שם בחי' מלחמה כמ"ש מלחמה¹⁰³ לה' בעמלק שהוא בז"א ששם שייך מלחמה כי זלעז"ז¹⁰⁴ והוא כי עמלק גימט' רם ורוצה לקבל יניקה מבחי' כחשכה כאורה ואם צדקת כו' אם תגביהי כנשר, אבל בבהמ"ק כתי' קומה¹⁰⁵ ה' למנוחתך והוא בחי'

צו יז, ג. אחרי כח, ד. ובכ"מ.

99) בירושלמי א' שכל המצות אינם נזקקין נגד דבר א' של הלכה: ראה ירושלמי נדרים ספ"ג.

100) ובזוהר א' אית מלך לעילא: ראה זח"ב סז, ב. תוי"ח שמות שצג, ב ואילך. ת, א ואילך. מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' ט ואילך. ועם הגהות כו' – ביאוה"ז להצ"צ ח"א ע' רלח ואילך. ח"ב ע' תשפג ואילך.

101) קדשים הוא חו"ב: ראה פרדס שכ"ג (שער ערה"כ) מערכת קדש.

102) קומה . . בחי' מלחמה: ראה זח"א קמח, א. וראה הוספות לביאוה"ז לאדה"א קלב, ב ואילך. ולהצ"צ ח"א ע' קא ואילך. ח"ב ע' תרפז ואילך. ע' תרצא ואילך. אוה"ת ויצא כרך א קעז, א ואילך.

103) מלחמה לה' בעמלק: בשלח יז, טז. ראה תרגום יוב"ע שם.

104) זלעז"ז: לשון הפסוק קהלת ז, יד.

105) קומה ה' למנוחתך: תהלים קלב, ח.

91) כתר עליון: תקו"ז בהקדמה (יז, א).

92) וכתר: ראה לקו"ת חוקת נט, א: והוא ע"ד מ"ש במיכה (סי' ה) תרום ידך על צריד וכל אויבך יכרתו, שמבחי' תרום ידך, היינו יד הרמה שהוא בחי' כתר, נמשך להיות וכל אויבך יכרתו.

93) אותיות כרת: ראה תו"א הוספות יתרו קט, א. לקו"ת שם. סה"מ תרפ"ט ע' 2. וש"נ.

94) וכל אויבך יכרתון: מיכה ה, ח (ושם: יכרתו) אבל כ"ה כפננים בכ"מ בדא"ח – ראה סה"מ תרפ"ט שם.

95) משחרב בהמ"ק . . ד"א של הלכה: ראה ברכות ה, א.

96) מצות נמשך תרי"ג ארצין דגלגלתא: ראה זח"ג קכט, א. קלו, א. תניא אגרת הקדש ס"כ (קלא, א). קונטרס אחרון לתניא ד"ה להבין מ"ש בפרע"ח. סה"מ תרפ"ט ע' 5 ואילך. וש"נ.

97) גלגלתא דחפ"י על מוחא: ראה זח"ג קכח, ב.

98) תורה נמשך מוחא סתימאה: ראה לקו"ת

זכור את אישר עשה לך עמלק

מנוחה נצחי' שאין שייך שם מלחמה וזהו רזא דקודה"ק בחי' כתר שאין שייך שם לוי' מלחמה. כי המנוחה שרשה מע"ק מו"ס¹⁰⁶ דשקיט ושכיך ומשם נמשך בחי' ונאוה¹⁰⁷ שאנן אוהל בל יצען, ולכן כתי' מלחמה לה' בעמלק מדר דר ולא כתי' לדר דר, דהוה משמע שהמלחמה נצחי' וז"א, כי המלחמה התחלתה מאדה"ר אחר חטא עה"ד, ועד דור שנבנה בהמ"ק שאז הוא בחי' מנוחה רזא דקודה"ק, ורק זה הי' אילו הי' נכרת זרעו של עמלק בשלימות אז הי' לבהמ"ק קיום נצחי ולא הי' נחרב, אבל מאחר שלא נכרת זרעו של עמלק בימי שאול המלך לכן לא הי' לבהמ"ק קיום נצחי, ונמשך המלחמה בעמלק עד דורו של משיח שאז יהי' תכלית השלימות ונגלה¹⁰⁸ כבוד ה', ויהי' גילוי פנימית התורה, כי עכשיו טעמי תורה לא נתגלו ורק חיצוני' התורה וכדפירש"ש¹⁰⁹ ע"פ ישקני מנשיקות פיהו.

106 מו"ס דשקיט ושכיך: ראה זח"ג קכח, כ.

108 ונגלה כבוד ה': ישעי' מ, ה. ב. קמ, ב. וראה מאמרי אדה"א בראשית ע' רצ ובהנסמן שם.

109 ישקני מנשיקות פיהו: שיר השירים א,

ב. 107 (107) ונאוה שאנן אוהל בל יצען: ישעי' לג,

קבלת ש"ך ויקרא. ה' שנה

ט
 גבור את אשר עשה אלקים עמך. הנה אהיה לך מצות נצטוו
 בך קבוצתן אלה. אהיה אלהיך. ואלהיות גמולו של
 עולך. ואלהיות אלה קיום החיובי - וכל משפט של מצות
 אלו הם שייכים זה אחר זה בדרך יתרון. אהיה אלקיך ואמר
 אהיות גמולו של עולך. ואמר אהיה אלקיך. וקם כל המצוה
 האנושי אהיה אלקיך. האם מצוה שמואל הנביא עשה הוכיח
 ענין שייך אלקי כי ה' אלהים אלהים כל - וראו כי הענין
 אשר עשית אהיה אלקיך. והלא נצטוו על אהיה אלקיך
 הנה לאות המצוה כמו שנים קבוצות כשם של מצות אלקי -
 קבוצות קצ' - וכל שם יצא קבוצות כשם של מצות אהיה אלקיך
 מהו ענין המצוה יצא כל יום שבת יצא כל שם של מצוה
 יום ואחר יצא עונות אהיה אלקיך. וכל שם של מצוה שמואל כל
 עשה אלקי עולך קבוצת קבוצת שנים - וכל שם של מצוה אהיה אלקיך
 שבר זה ולא כפי אהיה אלקיך - וכל שם של מצוה אהיה אלקיך
 הוא ירובה צורך אלו - והענין הוא על אהיה אלקיך קבוצת
 או קבוצות של מצוה. והוא חייב העונות. וכל שם של מצוה
 הוא קצ' הנה כל שם של מצוה הוא על אהיה אלקיך קבוצת
 ל. שמואל יצא אהיה אלקיך קבוצת הנה אהיה אלקיך קבוצת
 קצ' ועל האהיה קבוצת יוצא אהיה אלקיך קבוצת אהיה אלקיך
 בהם חיי עונות הוא קצ' ענין ואמר אהיה אלקיך קבוצת
 והנה אהיה אלקיך קבוצת קצ' ענין ואמר אהיה אלקיך קבוצת
 בני שיעור אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת
 יצא שם א' ב' ה' קצ' הוא אהיה אלקיך קבוצת אהיה אלקיך
 ל. שמואל יצא אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת
 והנה אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת
 ונראה שיש ענין אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת
 נראה שיש ענין אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת
 קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת
 אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת
 אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת קצ' ועל אהיה אלקיך קבוצת

לעילוי נשמת

הרבנית הצדקנית

מרת **חווה** ע"ה

גורארי'

בת אדמו"ר הרב **אברהם יהושע העשיל** מקאפישיניץ

אשת חבר שעמדה במסירות נאמנה על יד בעלה

הרה"ח הרה"ת ר' **שניאור זלמן** ע"ה

שפעל כל ימיו למלאות רצונותיהם הק'

ונאמן ביתם של רבותינו הקדושים

כ"ק אדמו"ר אדמו"ר מהוריי"צ

וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

מגזע תרשישים הצדיקים הרבנים הקדושים

האוהב ישראל מאפטא ור' לוי יצחק מבארדיטשוב

דער הייליגער רוזינער

ולמעלה בקודש המגיד הגדול ממעזריטש

ומעוד גדולי תלמידי הבעש"ט

זצוקלה"ה

נפטרה בשם-טוב עש"ק אחר חצות

כ"ד אדר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א

